

מסורת הש"ס

א. ערקין כג. ב. כמיות
כ. ב. כ"ק פג. מטרי כג.
ק. כ"ב קכ. ד. קישין
טו. מכות פ. פט. ענין
ל. כ"ק ת. ט. כ"ב-א:
מקין ו. נדף א. 4.

תורה אור השלם

1. הרתירו את חטאתם
אשר עשו והשיב את
אשמו בראשו ונימיטו
יקח עליו קולן לאשר
אָשם לו. במדבר ה. ז.

מורסר רש"י

מורסר עור דינר. בעל
חוב יוסף ער להלוואו
דינר לא (ש"ב 13).
דקמן עליו במלוה.
שלא נתן לו שמעון דמי
השעה אלא נתן לו שטר
חוב עתים (בבבב 23).
ופייסיה בזווי. כמעות
דמי השעה שהיה חייב
לממי פייס את השעה
כשיל רחוק שאלחיות
מכרה לו (ש"ס). מטלטלי
שביק אבון גבן. והיה
בעל חוב על אבני חטוף
ממנו שאין לו קרקע.
ויחמשה לא היה לו
ליין. ומטלטלי דמיני לא
משמעדי לבעל חוב וממנו
גם אלה אין לו לומר
עליו על החירות. לפי
שאין לו קרקע מאביו
(ש"ס). נמכר ליה ארעא.
כשמעון היתומים יפיע
לן קרקע דמיני המעות
והדר גבי מנייה בשביל
אחריות אביסו ולא נתן
לממר לא ידעו קרקע
זה מאביו אלא קקעומו
כמעות. דלמר לכו ע"י
שעבוד חוב אביסו נלה
לכו והיה היה לכו כירושם
קרקע שלקח אביסו בחיי
(ש"ס). בעל חוב. על
אביסו. חוזר וגובה
אורח מהם. אילו נכלה
לכס ממנו כירושם (ש"ס).
ת"ל ונתן לאשר אשם
לו. ולא נתן לאשר
הלוהו. אלא לאשר האשם
שלו. ואשם הוא קין.
כדלמחנה הנחל (כ"ק
ק). למי שהקין שלו
(בבבב 23). לאשר הקין
שלו. ולא נתן לאשר נכס
טו (ש"ס 23). כשהרהירו
אצלו. שמעון כידו
משכון (בבבב 23). שנתן
כמשכון כיד נכרי. דלא
מתקין גורמא ואלו שנתן
אלא קנייה ממנו (ב"ב 4).

כל שעה פרק שני פסחים

לא.

עין משפט
גר מצודה

מא א מ"י פ"ו מהלכת
ערקין הלכה טו:
מב ב מ"י פ"א מהל'
מלוה הלכה י פמג
עשין ד:
מג ג מ"י ט"ז הלכה ט
ופמג ט"ז הלכה ט
מ"מ ט"ז ק"ו פ"א ח:
מד ד מ"י פ"ב ט"ז הלכה
י פמג עשין ג:
מו ט"ז הלכה ט"ז פ"א
עשין ח:
מז ז מ"י פ"ג ט"ז הלכה
ט"ז פ"א עשין ח:
מח ח מ"י פ"ד ט"ז הלכה
ט"ז פ"א עשין ח:
מט ט מ"י פ"ה ט"ז הלכה
ט"ז פ"א עשין ח:

באחריות. שלא באחריות פשיטא דמתן לירושו אפילו לא
זקפן עליו במלוה אכל באחריות קמ"ל דה"ל יעבכס
לעמנו דה"ל כמפס מחיים קמ"ל דלא חשיב ליה כמפס מחיים כיון
זקפן עליו במלוה: ופייסיה בזווי. רבותא נקט חף על פי
שנתן מעות לא מלי למימר המעות
שנתחייבתי לאביסו נמתי לו:
משמעדינא ז"ב"ה דאבוכון
מדריבי נתן.

ואתי מלוה ופריק ב' דנתן *מוסיף עוד דינר
ופודה את הנכסים האלו כי פליגי דובין
מלוה וקדיש מלוה אביי אמר למפרע הוא
גובה כיון דמטא ומניה ולא פרעיה איגלאי
מילתא למפרע דמעיקרא ברשותיה הוה
קאי ושפיר אקדיש ושפיר זבין ורבא אמר
מכאן ולהבא הוא גובה כיון דאילו הוה ליה
זווי הוה מסליק להו בזווי אישתכח דהשתא
קא קני ומי אמר רבא הכי ויהאמר רמי בר
חמא י'ראובן שמכר שדה לשמעון באחריות
זקפן ראובן במלוה ומת ראובן ואתא בעל
חוב דראובן וטרפף ליה משמעון ואתא
שמעון ופייסיה בזווי דינא הוא דאתו בני
ראובן ואמרי ליה לשמעון אנן מטלטלי

שבק אבון גבן ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא משמעדי וואמר רבא אי
פיקח שמעון מנבי להו ארעא והדר גבי לה מינייהו י'ראובן רב נחמן י'רומים
שנכו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן אי אמרת
בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי חוזר וגובה אותה מהן דכמאן
דגבו מחיים דאבוחון דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר
וגובה אותה מהן הוה אמאי חוזר דובין יתמי נכסי דמי ואילו קני יתמי נכסי מי
קא משמעדי לבעל חוב שאני התם דאמר להו כי היכי דמשמעדינא
ליה לאבוכון משמעדינא נמי לבעל חוב דאבוכון מד' נתן ד'דחניא רבי
נתן ואמר י'מנין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו שמוציאין מזה ונותנין
לוה ת"ל י'נתן לאשר אשם לו תנן נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר
הפסח מותר בהנאה אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי מותר
בהנאה אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה ברשותא
דישראל הוה קאי הכא במאי עסקינן כשהרהירו אצלו לימא כתנאי ישראל
שהלוה לנכרי על חמצו לאחר הפסח אינו עובר משום רבי מאיר אמרו
עובר מאי לאו בהא קמפלגי דמר סבר למפרע הוא גובה ומר סבר מכאן
ולהבא הוא גובה ותסברא אימא אבא נכרי שהלוה לישראל על
חמצו הוא גובה הפסח דברי הכל עובר והא איפכא מביעי ליה למאן דאמר
התם אינו עובר הכא עובר למאן דאמר התם עובר אינו עובר

מעות ולא היה כך ליתן לבעל חוב ולא לעכבן בשביל אחריות מכירתך דמטלטלי דיתמי לא שעבדוס חממים לבעל חוב דקרקע של יתומים
הוא דלמרינן בעל חוב גובה אותה בחובת אביהן משום דמחיים חל שעבודא עליהן אכל על מעות שלא היו בעין לא חיל שעבודו מחיים
עליהן וכשהן בעין אין כאן ליה ולבעלי המעות דהיינו יתומים לא הלוה זה לזו: ואמר רבא גרסין: אי פיקס. זה שמעון יעטון
ויאמר להם אין לי מעות לפרוע לכם אלא קרקע יש לי ויתנה להם בחובותיהם וחוזר וגובה אותה מהם בשביל אחריות מכירה שקבל אביהן
עליו דהשתא כי אביו להו הא ארעא איגלאי מילתא דלאו מטלטלי הוא דשביק גביה אלא קרקע: בעל חוב. אחר של אביהן חוזר וגובה
אותה מהן אלמא אמרינן הנוטל קרקע בחובו מאותה שעה שנתן לו המעות נקית לו: א"ב. אמרינן איגלאי מילתא למפרע שהיתה
קנייה לאביהן קרקע זה שגבו בחוב אביהן משום הכי בע"ה אחר של אביהן חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבי לה מחיים דאבוכון דמי: אלא
אי אמרס. כל הגובה קרקע בחובו אינה קנייה לו אלא מגבייה ואיך אמאי בעל חוב אחר חוזר וגובה אותה מהן לא יחא דבר זה אלא כמי
שקנו יתומים קרקע במעות שלהן מי היה משמעדינא לבעל חוב: שאני התם דאמר להו כי היכי דמשמעדינא לאבוכון משמעדינא נמי
לבעל חוב דאבוכון מדריבי נתן. לעולם מכאן ולהבא הוא גובה ומאי דלמר רב נחמן בעלמא בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן משום דלמר
לכן בעל חוב ליתומים מכח מי נחלם וביתם קרקע זו מחו שעבוד של אביהן וכי היכי דמשמעדינא לאבוכון קרקע זו של ליה שלמה
מאביסו משמעדינא נמי לדרי שהימי מלוה של אביהן והמחויב לו כלום משועבד לי מדריבי נתן הלך קדם שיעבדי עליה אלא ליה
שהיתה ברשותו. ושמעון נמי אמר להו לבני ראובן כי היכי דהיי נכסי משועבדי לאביסו בשביל חובו היו משועבדין גם לעממי מכאן אביהן
שהיה ליה אכלי מחמת אחריות המכירה מד' נתן דמה לי אי מה לי אחר הלך אע"פ שלא היתה קנייה לאביסו מחיים חל שיעבדי עליה
אכל עממי: לאשר אשם לו. לאשר הלוהו לו לא נאמר אלא לאשר אשם לו לאשר הקין שלו. נבגא קמא' אמרינן אשם זה קין: סגן נכרי שהלוה
כו. ק"ד השתא בשלם מסרו לו אלא שיעבדו לו כשאר לווים שאם לא אשך כך עד יום פלוני נא לבימי ונגבה ממחן זה: כשהרהירו אלו. נביתו
של נכרי נתנו. קס"ד השתא דטעמא משום דהוה ליה מורת משכון ובעל חוב קונה משכון: ישראל שהלוה את הנכרי על חמצו. קודם הפסח
לאחר הפסח אינו עובר אש נהנה ממנו: מאי לאו. בשלם הרהירו ובהא קמפלגי דמ"ק סבר מכאן ולהבא הוא גובה כו: אימא סיפא דברי
הכל עובר. ואי טעמא משום להבא ולמפרע הוא איפכא הוה לן לאפוי פלוגמיהו כהא ולא לאשוי דעמיהו דלמאן דלמר לעיל ברישא
עובר אלמא למפרע הוא גובה הכא הוה ליה למימר אינו עובר משום דכשנת הלוואה קם ליה ברשות נכרי ולמאן דלמר התם כו:
אלא